

Spokojny sen nietoperza

2014-11-28

Jaskinie, dziuple starych drzew, piwnice, sztolnie i schrony od połowy listopada stają miejscem zimowego „snu” nietoperzy. Te delikatne zwierzęta hibernują aż do końca marca – dzięki temu mogą przetrwać czas, kiedy w przyrodzie brakuje owadów, stanowiących ich wyłączny pokarm.

Podczas zimowego odpoczynku nietoperze obniżają temperaturę ciała, zapadając w fizjologiczną hibernację. Dzięki niej funkcje życiowe ulegają znacznemu spowolnieniu. Bardzo zmniejsza się liczba oddechów i uderzeń serca, a zużycie tłuszczu jest minimalne. Zgromadzony jesienią zapas tłuszczu musi wystarczyć gackom, podkowcom i mopkom na wszystkie mroźne, zimowe dni. Zwierzęta te nie śpią jednak nieprzerwanie. Co pewien czas budzą się i wtedy zużywają ogromną większość zgromadzonych zapasów. Każda nadprogramowa pobudka jest więc bardzo niebezpieczna, ponieważ odbywa się kosztem utraty tłuszczu, który podczas snu wystarczyłby na kolejne kilka, a nawet kilkanaście dni. Częste budzenie oznacza najczęściej śmierć zwierzęcia.

W naszym województwie miejscem zimowego „snu” nietoperzy są najczęściej jaskinie. Rosnąca popularność turystyki jaskiniowej sprawia, że są one coraz liczniej odwiedzane przez grotolazów. W okresie zimowym jest to zjawisko zdecydowanie niepożądane, ponieważ penetracja jaskiń powoduje wzrost temperatury powietrza wewnątrz jaskiń. A to właśnie każde, nawet najmniejsze wahnięcie temperatury, jest sygnałem do niebezpiecznego wybudzenia się. Dlatego bardzo ważne jest, żeby zimą unikać wchodzenia do miejsc, o których wiadomo, że są schronieniem dla nietoperzy. Innym poważnym zagrożeniem związanym z tą formą aktywności turystycznej, są zdarzające się coraz częściej akty wandalizmu - zrzucanie „śpiących” zwierząt ze stropów, rozpalanie ognisk i palenie śmieci, co może prowadzić do ich zaczadzenia.

Warto pamiętać, że wszystkie gatunki nietoperzy żyjące w naszym kraju objęte są ochroną i wszelkie działania narażające je na zranienie lub śmierć naruszają przepisy ustawy o ochronie przyrody. Mimo to, do przetrwania często potrzebują pomocy człowieka. Dlatego też, zarówno instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, jak i organizacje ekologiczne podejmują działania ich czynnej ochrony. Polegają one między innymi na prowadzeniu akcji edukacyjnych, zabezpieczaniu jaskiń będących miejscem zimowania nietoperzy oraz strychów i poddaszy, w których mają swoje kolonie rozrodcze. Często też, doceniając rolę nietoperzy w walce z uciążliwymi owadami, montuje się w pobliżu budynków mieszkalnych specjalne skrzynki. Te delikatne zwierzęta są w tym temacie naszymi naturalnymi sprzymierzeńcami, w ciągu nocy jeden osobnik potrafi zjeść do tysiąca komarów i innych owadów.

Więcej informacji i ciekawostek na temat nietoperzy znaleźć można w serwisie Nietoperze.pl

[Ulotka Barwny skrzydeł cień \(pdf\)](#)

Spokojny sen nietoperza, Katowice — 27 listopada 2014 r.

